

1 Mayıs Düşüncesi İlerliyor

Tarih: 30 Nisan 1913.

Çeviri Tahiri: [Marksist Tutum](#)

MIA'dan Çeviri: Kasım 2003.

Emperyalizmin vahşi taşkınlıkları arasında, dünya proletaryasının bayramı yirmi dördüncü kez kutlanıyor. 1 Mayıs'ın kutlanması yolunda bir çağ açan kararın alınmasından bugüne kadar geçen çeyrek yüzyıl içinde meydana gelen olaylar, tarihin akışında önemli bir evreyi oluşturuyor. 1 Mayıs gösterileri ilk kez yapılmaya başlandığında, Enternasyonal'in öncüsü olan Alman işçi sınıfı da, aşağılık bir olağanüstü yasanın (Anti Sosyalist yasa) zincirlerini kırıyor ve özgür, yasal bir gelişme yoluna giriyordu. Dünya pazarında 1870'lerdeki bunalımı izleyen uzun çöküntü dönemi aşılmış ve kapitalist ekonomi, yaklaşık on yıl kadar sürecek olan olağanüstü bir büyüme evresine girmişti. Öte yandan, dünya barışının bozulmadığı yirmi yıllık bir dönem boyunca insanlık modern Avrupa devlet sisteminin kan içinde vafiz edildiği savaş dönemlerini hatırlayarak, derin bir soluk almıştı. İnsanlığın barışçı-kültürel bir gelişim yolunda ilerlemesi için engel yokmuş gibi görünüyordu; sosyalizmin safları içinde, emek ile sermaye arasında akılcı, barışçı bir tartışmanın yaşanabileceği umutları ve yanılsamaları filiz veriyordu. 1890'ların başlarına damgasını vuran, "iyi niyete elini uzatmak" gibi önerilerdi. 1890'ların sonlarına damgasını vuran ise, "sosyalizme yavaş yavaş, adım adım ilerleme" vaatleriydi. Bunalımların, savaşların ve devrimlerin geçnişte kaldığı, bunların modern toplumun doğum sancıları olduğu varsayılıyordu; parlamentarizm ve sendikalar, devlet ve fabrika içinde eki demokrasi, yeni ve daha iyi bir düzenin kapılarını açacak sanılıyordu.

Olayların gelişimi, bütün bu hayalleri korkunç bir sınavdan geçirdi. 1890'ların sonunda, vaat edilen sessiz, sosyal reformlarla sağlanacak kültürel gelişme yerine, kapitalist çelişmeleri son derece keskinleştiren vahşi bir dönem başladı; toplumun temellerinde görülen bir fırtına ve gerilim, bir patlama ve çarpışma, bir sallantı ve sarsıntı. 1890'ları izleyen dönemde, on yıllık ekonomik refah döneminin karşılığı, dünya çapında yaşanan iki şiddetli bunalımla ödendi. Dünya barışının sağlandığı yirmi yıllık bir dönemi, geçen yüzyılın sonlarındaki altı kanlı savaş ve yeni yüzyılın başlarındaki dört kanlı devrim izledi. Sosyal reformlar yerine kompo yasaları, ceza yasaları ve ceza uygulaması; sanayi demokrasisi yerine sermayenin tekellerde ve büyük işveren birliklerinde yoğunlaşması ve uluslararası çapta dev lokavt uygulamaları. Ve devlet içinde demokrasiyenin yeniden gelişmesi yerine, burjuva liberalizminin ve burjuva demokrasisinin en son kalıntılarının da sefilce yıkılışı. Özellikle Almanya'da 1890'lardan sonra burjuva partilerin kaderi şöyle oldu: Nasyonal Sosyalistlerin doğuşu ve derhal umutsuzca dağılışı; "radikal" muhalefetin bölünüşü ve parçalarının geriliğin batağında yeniden birleşmesi; ve nihayet "merkez" in radikal bir halk partisi olmaktan çıkarak tutucu bir hükümet partisine dönüşmesi. Diğer kapitalist ülkelerde de partilerin gelişiminde benzer bir değişim görüldü. Bugün devrimci işçi sınıfı, kendi karşısında düşmanca kenetlenen hâkim sınıfların gericiliğine ve sinsi dolaplarına direnirken, genellikle tek başına kaldığını görmektedir.

Gerek ekonomik gerekse siyasal alandaki tüm bu gelişmelere damgasını vuran ve sonuçların indirgeneceği formül, emperyalizmdir. Bu, yeni bir unsur, ya da kapitalist toplumun genel tarihsel yolunda görülen beklenmedik bir dönüş değil. Silahlanma ve savaşlar, uluslararası çatışmalar ve sömürge politikası, kapitalizmin tarihine beşikten beri eşlik etmiştir. Modern toplumun gidişinde yeni bir dönem yaratan olgu, bu etkenlerin aşırı biçimde yoğunlaşması ve bu çelişmelerin birbirini daha da sıkıştırarak dev boyutlarla üstüste yığılmasıdır. Emperyalizm olgusu, yoğun bir sermaye birikiminin ve bununla birlikte giden çelişmelerin –içte sermaye ile emek arasında, dışta kapitalist devletler arasında– çoğalması ve keskinleşmesinin hem nedeni, hem de sonucu olan, diyalektik bir etkileşim içinde, son aşamayı, yani dünyanın saldırgan sermaye tarafından paylaşılmasını başlatmıştır. Aralarındaki rekabet bütün kapitalist ülkelerde, kara ve denizlerde aşırı bir silahlanma yarışını başlatmış ve kanlı savaşlar zinciri, Afrika'dan Avrupa'ya dek yayılmıştı. Bu durum tüm dünyayı bir anda ateşe verebilecek olan kıvılcımı her an yaratabilir; üstelik yıllardır yenilemeyen bir enflasyon hayaleti, tüm kapitalist dünyayı kaplayan kitlesel açlık hayaleti –bütün bunlar, yaklaşık çeyrek yüzyıl sonra, dünya işçi bayramının kutlanacağı günün yaklaştığını gösteren işaretlerdir. Ve bütün bu işaretler, canlı gerçekliğin ve 1 Mayıs düşüncesinin gücünün ateşli bir kanıtıdır.

1 Mayıs düşüncesinin dayandığı muhteşem temel, proleter kitlelerin kendi kendilerine, doğrudan ileri adım atmalarıdır; günlük parlamenter süreç içinde devletin engellemeleriyle atomize olan ve kendi iradelerini ancak oy kullanıp kendi temsilcilerini seçerek ortaya koyabilen milyonlarca işçinin gerçekleştirdiği siyasal kitle eylemidir. Fransız Lavigne'nin Enternasyonalin Paris Kongresinde yaptığı harikulâde önerisiyle, proletaryanın iradesinin bu parlamenter ve dolaylı ifadesine, dolaysız, uluslararası bir kitle gösterisi eklendi: sekiz saatlik işgünü, dünya barışı ve sosyalizm için bir mücadele aracı ve ifadesi olarak grev.

Ve fiiliyatta bu düşünce, bu yeni mücadele biçimi, son on yıl içinde ne büyük bir yükseliş kaydetti! Kitle grevi, siyasal mücadelenin uluslararası düzeyde kabul olunan, zorunlu bir aracı haline geldi. Bir gösteri ve bir mücadele silahı olarak kitle grevi, son on beş yılda tüm ülkelerde farklı biçim ve ölçülerde tekrarlandı. Kitle grevi, Rusya'da, proletaryadaki yeni devrimci canlanmanın bir işareti olmuş, Belçika proletaryasının elinde inatçı bir mücadele aracı haline gelmiş, ve böylece canlı gücünü bugün de ispatlamıştır. Ve bugün Almanya'daki en son ve en yakıcı sorun – Prusya'daki oy hakkı –, daha önceki yarımymalak işleyiş nedeniyle, mümkün olan tek çözüm yolunun Prusya proletaryasının kitle grevine dek yükselecek bir kitle eylemi olduğunu açıkça ortaya çıkarmıştır.

Bunda şaşılacak bir şey yok! Son on yıl içinde emperyalizmin bütün gelişimi ve genel eğilimi, uluslararası işçi sınıfını şu gerçeği gittikçe daha

açık ve seçik görmeğe yöneltti: Emperyalist politikanın korkunç baskısına karşı proletaryanın doğru cevap vermesini sağlayabilecek olan, yalnızca, geniş kitlelerin bizzat sahneye çıkışı, kitle gösterileri ve kitle grevleridir: bunlar devlet iktidarı için verilecek devrimci mücadeleler dönemini zorunlu olarak er veya geç başlatacaktır. Şu andaki çılgınca silahlanma ve savaş taşkınlıkları karşısında, dünya barışının sürmesini sağlayabilecek ve bir dünya yangını tehdidini defedebilecek olan, yalnız ve yalnızca, emekçi kitlelerdeki mücadele kararlılığı, onların güçlü kitle eylemlerini gerçekleştirme yetenekleri ve buna hazır oluşlarıdır. Ve uluslararası birliğin bir ifadesi olarak, barış ve sosyalizm mücadelesinin bir aracı olarak 1 Mayıs düşüncesi, kararlı kitle eylemleri düşüncesi, Enternasyonalinen güçlü askerleri arasında, yani Alman işçi sınıfı arasında ne kadar çok kök salarsa, er ya da geç patlak vermesi kaçınılmaz olan dünya savaşının emek dünyası ile sermaye dünyası arasındaki proletaryanın zaferiyle sonuçlanacak nihai mücadeleye yol açacağı o kadar kesin olacaktır.

30 Nisan 1913

Luxemburg Sayfasına Geri Dön